

บทที่ 3

การดำเนินงานของธุรกิจปลูกเลี้ยงกล้วยไม้สกุล ฟาแลนนี้อปซิส

3.1 ประวัติความเป็นมาของกล้วยไม้พันธุ์ฟาแลนนี้อปซิส

กล้วยไม้เป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว ในวงศ์ Orchidaceae มีลักษณะดอกและสีล้นลวดลายสวยงาม เป็นไม้ตัดดอกที่มีอายุการใช้งานได้นาน แหล่งกำเนิดกล้วยไม้ป่าที่สำคัญของโลกมี 2 แหล่งใหญ่ๆ ด้วยกันคือ ลาตินอเมริกา กับเอเชียแปซิฟิก สำหรับในลาตินอเมริกาเป็นอาณาบริเวณอเมริกากลางติดต่อกับเขตเหนือของอเมริกาใต้ ส่วนแหล่งกำเนิดกล้วยไม้ป่าในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก มีประเทศไทยเป็นศูนย์กลาง จากการค้นพบประเทศไทยมีพันธุ์กล้วยไม้ป่าเป็นจำนวนมาก แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีสภาพแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการเจริญงอกงามของกล้วยไม้มาก และกล้วยไม้ป่าที่พบในภูมิภาคแถบนี้มีลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง แตกต่างจากกล้วยไม้ในภูมิภาคลาตินอเมริกา

กล้วยไม้ทั้งหมดในโลกนี้จัดรวมไว้ในตระกูลเดียวกัน คือ ตระกูลกล้วยไม้ หรือนิยมเรียกกันว่า วงศ์กล้วยไม้ (Family Orchidaceae) พืชในวงศ์กล้วยไม้ทั้งหมดจำแนกออกได้ประมาณ 650 สกุล แต่มีที่มนุษย์สนใจนำมาปลูกเลี้ยงผสมพันธุ์ผลิตลูกผสม 170 สกุลเท่านั้น ในจำนวนนี้มีการนำมาผสมข้ามสกุลกันประมาณ 150 สกุล มีสกุลใหม่ที่เกิดจากการผสมข้ามสกุลประมาณ 550 สกุล กล้วยไม้สกุลต่างๆที่น่าสนใจสำหรับประเทศไทยมีดังนี้

ก) กล้วยไม้ที่มีการเจริญเติบโตแบบฐานร่วม (sympodial growth)

ชื่อไทย	ชื่อทางพฤกษศาสตร์	ชื่อย่อ	คำอ่านอักษรไทย
1. รองเท้านารี	Paphiopedilum	Paph.	พาฟีโอเพดิลัม
2. หวาย	Dendrobium	Den.	เด็นโดรเบียม
3. ซิมบิเดียม	Cymbidium	Cym.	ซิมบิเดียม
4. ออนซิเดียม	Oncidium	Onc.	ออนซิเดียม
5. คัทลียา	Cattleya	C.	คัทลียา

ข) กล้วยไม้ที่มีการเจริญเติบโตแบบฐานเดียว (Monopodial growth)

ชื่อไทย	ชื่อทางพฤกษศาสตร์	ชื่อย่อ	คำอ่านอักษรไทย
6. กุหลาบ	Aerides	Aer.	แอริดิส
7. ช้าง	Rhynchosytilis	Rhy.	ริงโคสไคลิส
8. แมลงปอ	Arachnis	Arach.	อแรคนิส
9. รีแนนเธอร่า	Renanthera	Ren.	รีแนนเธอร่า
10. ฟาแลนอปซิส	Phalaenopsis	Phal.	ฟาแลนอปซิส
11. ม้าวิ่ง	Doritis	Dor.	โดไรดิส
12. เข็ม	Ascocentrum	Asctm.	แอสโคเซ็นตรัม
13. แวนดา	Vanda	V.	แวนดา
14. แวนดอปซิส	Vandopsis	Vaps.	แวนดอปซิส

โดยทั่วไปกล้วยไม้มีการเติบโตเหมือนพืชใบเลี้ยงเดี่ยวคือ ไม่มีการขยายเส้นผ่าศูนย์กลางของลำต้นที่โตเต็มวัยได้อีก แต่อาจมีการยืดบริเวณโคนปล้องให้ต้นสูงขึ้นได้ ทั้งนี้ ต้นกล้วยไม้อาจมีการเติบโตได้ 2 ลักษณะ คือ

ก) การเติบโตแบบฐานร่วม หรือแบบแตกกอ (sympodial growth)

กล้วยไม้ส่วนใหญ่มีการเติบโตแบบแตกกอ โดยยอดแต่ละยอดมีความสูงที่จำกัด ยอดใหม่เกิดจากตาข้างส่วนใดส่วนหนึ่งของยอดเก่า การเติบโตแบบนี้ถือเป็นการเติบโตแบบดั้งเดิมของวงศ์กล้วยไม้ การที่ต้นมีการแตกกอนี้ อาจทำให้กล้วยไม้ตั้งขึ้น เลื้อยหรือห้อยลงก็ได้ขึ้นอยู่กับจุดที่ยอดใหม่เกิดขึ้นและระยะระหว่างยอดเก่ากับยอดใหม่ กล้วยไม้ที่มีการเติบโตแบบนี้อาจมีช่อดอกที่ปลายยอด หรือโคนต้น หรือบนต้นก็ได้ ขณะที่รากจะเกิดเฉพาะโคนของยอดใหม่เท่านั้น ตัวอย่างกล้วยไม้ที่มีการเติบโตแบบนี้คือ รองเท้านารี หวาย แคนทลียา สิงโตกรอกตา และออนซิเดียม

ข) การเจริญเติบโตแบบฐานเดียว (Monopodial growth)

กล้วยไม้ที่ผ่านการวิวัฒนาการมาอาจมีการเปลี่ยนรูปแบบการเจริญเติบโตจากแบบแตกกอมาเป็นแบบยอดเดี่ยว ซึ่งยอดแต่ละยอดสามารถเติบโตด้านความสูงอย่างไม่จำกัด แต่เมื่อมีการเติบโตได้ช่วงหนึ่ง อาจมีหน่อใหม่เกิดขึ้นที่บริเวณโคนต้น อย่างไรก็ตามกล้วยไม้ที่มีการเติบโตแบบนี้ จะมีช่อดอกเกิดจากตาข้างบริเวณลำต้นเท่านั้น ความยาวปล้องและการเกิดรากที่ต่างกัน ทำให้กล้วยไม้ประเภทนี้อาจเลื้อยขึ้นที่สูงตั้งตรง หรือห้อยโค้งลงก็ได้ ตัวอย่างของกล้วยไม้ที่มีการเติบโตแบบยอดเดี่ยว ได้แก่ แมลงปอ หวายแดง วานิลลา ฟาแลนนอปซิส เข็ม แวนด้า และกุหลาบ

ในประเทศไทยการพัฒนาการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ เป็นไปอย่างจริงจัง เมื่อประมาณปี พ.ศ.2493 โดยมีการศึกษาวิจัยเกิดขึ้นนับตั้งแต่การรวบรวมกระบวนการปลูกในระดับพื้นฐาน ต่อมา ในปี พ.ศ.2497 ได้เริ่มเปิดการฝึกอบรมการเลี้ยงกล้วยไม้ให้แก่ประชาชนผู้สนใจทั่วไป และมีการจัดตั้ง ชมรมกล้วยไม้ขึ้นในปี พ.ศ.2498 ซึ่งต่อมาได้รับการสถาปนาเป็นสมาคมกล้วยไม้เมื่อปี พ.ศ.2500 และ ในปีเดียวกันนี้ ได้เริ่มมีการนำเอาความรู้ในเรื่องกล้วยไม้และแนวความคิดในการพัฒนาวงการกล้วยไม้ ออกเผยแพร่ทั้งทางโทรทัศน์และวิทยุ และมีการผลิตเอกสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่ ทำให้วงการกล้วยไม้ของ ประเทศไทย ขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง จนกระทั่งมีการจัดตั้งสมาคมและสโมสรเกี่ยวกับกล้วยไม้ ขึ้นในภาคและจังหวัดต่างๆ ในปี พ.ศ.2501 ได้มีการเปิดการสอนวิชากล้วยไม้ขึ้นในมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์เป็นครั้งแรก เพื่อผลิตนักวิชาการและพัฒนางานวิจัยกล้วยไม้ของประเทศ และเป็นจุด เริ่มต้นที่ทำให้การปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ไม่ได้จำกัดอยู่ในวงแคบอีกต่อไป จากการส่งเสริมดังกล่าว ทำให้มีการนำเข้ากล้วยไม้ลูกผสมจากต่างประเทศ เช่น จากฮาวายและสิงคโปร์มีจำนวนมากยิ่งขึ้น ทำให้ ผู้ที่มีความรู้หันมารวบรวมพันธุ์ผสมและเพาะพันธุ์จากพ่อแม่พันธุ์ในประเทศ ทั้งที่เป็นพ่อแม่พันธุ์จาก ป่า และลูกผสมที่สั่งเข้ามาแล้วในอดีต

กล้วยไม้สกุลฟาแลนอปซิสปลูกเลี้ยงกันในประเทศไทยมานานแล้ว แต่ไม่ค่อยมีผู้สนใจมากนัก เนื่องจากดอกมีขนาดเล็ก แต่ปัจจุบันกล้วยไม้สกุลนี้กำลังเป็นที่สนใจของผู้ปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ทั่วไป ทั้งนี้ก็เพราะกล้วยไม้สกุลนี้ได้ถูกปรับปรุงพันธุ์และผสมกันมาหลายทอด จนทำให้สวยงามทั้งรูปทรงดอก และสีของดอก ดอกกลมใหญ่ กลีบหนา ดอกมีหลายสี เช่น สีขาว สีชมพู สีเหลือง ก้านช่อดอก เหมาะ สำหรับปักแจกัน ต้นหนึ่งออกดอกได้หลายช่อ แต่ละพันธุ์ออกดอกต่างเดือนกัน บางชนิดออกดอกในเดือนที่ตลาดต้องการดอกไม้ตัดดอก จึงทำให้ผู้ปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอกสนใจการเลี้ยงกล้วยไม้สกุลนี้ มากขึ้น

กล้วยไม้ฟาแลนอปซิส มีแหล่งกำเนิดตามธรรมชาติและกระจายพันธุ์อยู่ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และหมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก เช่น ประเทศฟิลิปปินส์ บอร์เนียว ซวาสุมาตรา มาเลเซีย สำหรับประเทศไทยมีกล้วยไม้สกุลนี้อยู่ 2-3 ชนิด เช่น เขากวาง และ กาดาช่อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

พันธุ์เขากวาง *Phalaenopsis cornucervi* (Breda) Bl. & Rchb. f.

พบว่ามีการกระจายพันธุ์ตามธรรมชาติในประเทศไทยแถบภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคใต้ ยกเว้นภาคกลาง เขากวางออกดอกเป็นช่อ 2-3 ดอก กลีบสีเขียวอมเหลือง มีขีดสีน้ำตาลตามแนวขวางของกลีบหรืออาจไม่มี ซึ่งชนิดที่ไม่มีขีดสีน้ำตาลตามแนวขวางของกลีบหาได้ยาก โคนกลีบปากกระดกขึ้น ดูเป็นหลอดยาว ปลายกระดกขึ้นสีขาว มีริ้วสี

ชมพูอมม่วงกระจาย ดอกขนาด 3-4 เซนติเมตร ออกดอกตลอดปี ดอกดกในเดือนกรกฎาคมถึงเดือนสิงหาคม

พันธุ์กาตาฉ่อ *Phalaenopsis decumbens* Holtt.

พบกระจายพันธุ์ตามธรรมชาติทั่วทุกภาคของประเทศไทย ออกดอกเป็นช่อ 8-10 ดอก กลีบสีขาว โคนมีจุดหรือขีดสีม่วง โคนและปลายกลีบดอกกระดกขึ้น สีขาว ด้านโคนสีม่วง ดอกขนาด 4-6 ซม. ออกดอกเกือบตลอดปี ดอกดกในเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมีนาคม

ลิขสิทธิ์
Copyright
All

เชียงใหม่
Mae Fah Luang
Mae Fah Luang University
s e r v e d

ในปัจจุบันกล้วยไม้สกุลฟาแลนนอปีซิส ที่นิยมปลูกกันอยู่ในขณะนี้เป็นพันธุ์ลูกผสม ที่มีการปรับปรุงพันธุ์และผสมกันมาหลายทอด จนดอกกลมใหญ่ ลักษณะของลำต้นทรงเตี้ยตรง การเจริญเติบโตเป็นแบบโมโนโพเดียล ใบอวบหนา ค่อนข้างหนาแผ่แบนรูปคล้ายใบพาย ดอกกลมใหญ่ ขนาดกว้างประมาณ 5-8 ซม. กลีบหนา ดอกมีหลายสี เช่น สีขาว สีชมพู สีเหลือง มองดูดอกแล้วงาม ทั้งฟอร์มดอกและสี ก้านช่อยาว บางช่อยาวถึง 80 ซม. ช่อหนึ่งมีหลายดอก เรียงไปตามก้านช่ออย่างมีระเบียบ บางต้นแยกออกเป็นหลายช่อ ดอกบานทน ถ้าบานอยู่กับต้นสามารถบานอยู่ได้นานถึง 3 เดือน กล้วยไม้พันธุ์ฟาแลนนอปีซิส เป็นกล้วยไม้ที่เลี้ยงง่ายสามารถเจริญงอกงามและออกดอกให้ได้ดีในสภาพสิ่งแวดล้อมต่างๆ กัน นอกจากนี้ยังสามารถผสมข้ามสกุลกับสกุลกล้วยไม้สกุลต่างๆ ได้หลายสกุล เช่น ผสมกับสกุลแวนด้า ผสมกับสกุลอะแรคินิส ผสมกับสกุลเรแนนเทอรา เป็นต้น

คุณค่าของกล้วยไม้

1. คุณค่าด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี

คนไทยมักนิยมใช้กล้วยไม้ในการประดับประดาที่พักอาศัย วัดวาอาราม โดยผูกมัดต้นที่มีดอกไม้ตามจุดต่าง ๆ ของบ้าน ปะรำ หรือเพิงพัก รวมทั้งประดับประดาตามต้นไม้ใหญ่บริเวณที่พัก ซึ่งเสน่ห์ของกล้วยไม้สกุลกุหลาบอยู่ตรงที่ออกดอกเป็นพวง ห้อยระย้า และบางชนิดยังมีกลิ่นหอมอีกด้วย ลักษณะช่อดอกเป็นพวงนั้นมองดูคล้ายกับพวงมาลัยดอกไม้สด ต่างกันตรงที่พวงมาลัยเป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น แต่ช่อดอกกล้วยไม้เป็นการสร้างสรรค์ของธรรมชาติ ด้วยความสวยงามอันโดดเด่นจึงมีผู้นำดอกกล้วยไม้ไปผสมพันธุ์และเพาะเลี้ยง รวมทั้งตั้งชื่อเพื่อเป็นที่ระลึกถึงผู้ที่ตนรักหรือเคารพนับถือ

เป็นพิเศษ นอกจากนี้แล้ว ในงานเทศกาลประเพณีต่าง ๆ จะพบว่ามีผู้นำเอาดอกกล้วยไม้ไปใช้เป็นเครื่องประดับตามร่างกาย เช่น ผม เสื้อผ้า หรือนำไปถวายเป็นพุทธบูชาเป็นของเยี่ยมคารวะแด่ผู้อาวุโสและผู้ที่เราเคารพนับถือ

2. คุณค่าด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ

กล้วยไม้มีแหล่งกำเนิดในป่า ต้นไม้ใหญ่ในป่าเป็นที่เกาะอาศัยของกล้วยไม้นานาพันธุ์ ถ้ามองเข้าไปในป่าจะพบว่ามียักษ์กล้วยไม้มากมายหลายชนิด ทั้งมีดอกขนาดเล็ก ดอกขนาดใหญ่ สวยมาก สวยน้อย มีกลิ่นหอม ไม่มีกลิ่นหอม ความสวยงามอย่างหลากหลายของกล้วยไม้นานาพันธุ์เหล่านี้ ช่วยเพิ่มเสน่ห์และสีสันให้แก่ป่าเป็นอย่างมาก ดังนั้น ป่าไม้นอกจากเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่ายิ่งของประเทศแล้ว ยังมีความงดงามของพืชพันธุ์ไม้นานาชนิด รวมทั้งกล้วยไม้ด้วย เราจึงต้องร่วมมือกันปกป้องพิทักษ์ป่าให้คงอยู่

กล้วยไม้ที่มีแหล่งกำเนิดอยู่ตามป่าก็จะเจริญงอกงามอยู่ได้ การตัดไม้ทำลายป่าการเผาป่า การเก็บกล้วยไม้ออกจากป่าจำนวนมาก ๆ นอกจากเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่ายิ่งแล้ว ยังรวมถึงการทำลายพืชพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ในป่ารวมทั้งกล้วยไม้ด้วย นอกจากนี้แล้ว แม้ว่าในปัจจุบันเราจะสามารถผสมพันธุ์กล้วยไม้ได้ต่างไปจากพันธุ์แท้มากเพียงใดก็ตาม ก็ยังจำเป็นต้องสงวนพันธุ์แท้ไว้ให้มีโอกาสเจริญงอกงามตามธรรมชาติได้อย่างเหมาะสม เพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าและผสมพันธุ์แปลก ๆ ใหม่ ๆ ต่อไปด้วย เช่นนี้จึงเป็นอุบายที่ทำให้รู้จักรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืนได้

3. คุณค่าด้านการพัฒนาตนเองและสังคม

การสร้างควมนิยมในการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้สกุลต่าง ๆ เช่น สกุลช้าง กุหลาบ สิงโต-กลอกตา และเข็ม ฯลฯ ให้เกิดขึ้นในหมู่คนไทย จะนำไปสู่การปรับปรุงพันธุ์ การคัดเลือกพันธุ์ตลอดจนการผลิตพันธุ์ใหม่ๆ ที่ทำให้มีความสวยงามสง่างามมากขึ้น

4. คุณค่าด้านเศรษฐกิจ

ในปัจจุบันการตื่นตัวปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ไว้ที่บ้านหรือสถานที่ทำงาน เริ่มเป็นที่สนใจของคนไทยมากขึ้น แต่การนำกล้วยไม้ออกจากป่า เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายดังนั้นการเพาะด้วยเมล็ด หรือการขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเนื้อเยื่อ การแยกหน่อจากต้นที่มีอยู่แล้วและจัดจำหน่ายให้แก่ผู้ที่สนใจนำไปปลูกเลี้ยงต่อไป ก็จะเป็นทางซื้อขายผลผลิตได้เป็นอย่างดีอีกวิธีหนึ่งส่วนโอกาสในการซื้อขายผลผลิตในต่างประเทศนั้น ได้แก่ การขายต้นพันธุ์ ซึ่งหากปรับปรุงพันธุ์เป็นกล้วยไม้ตัดดอกหรือเป็นไม้กระเช้าได้ ตลาดต่างประเทศจะกว้างขวางมากขึ้น

กล้วยไม้พันธุ์ฟาแลนนอปซิสก็เป็นกล้วยไม้อีกสกุลหนึ่งที่น่าสนใจ ซึ่งในปัจจุบันมีผู้ให้ความสนใจกันอย่างแพร่หลายมากขึ้น ซึ่งเหมาะที่จะริเริ่มในการทำการตลาดในขณะนี้ทั้งตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ด้วยรูปลักษณะที่มีความคงทน สวยงาม แปลกใหม่ ซึ่งมีโอกาสอย่างมากในการสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการ เนื่องจากขณะนี้ยังมีผู้ทำการปลูกเลี้ยงอยู่ค่อนข้างน้อย และความต้องการของตลาดขณะนี้ก็มีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามความนิยมของผู้คนทั่วไปที่เริ่มรู้จักกล้วยไม้พันธุ์นี้กันอย่างกว้างขวางมากขึ้น

3.2 สภาพพื้นที่ปลูกและโรงเรือน

3.2.1 สภาพทั่วไปของพื้นที่ปลูก

การปลูกกล้วยไม้นั้นต้องอาศัยสภาพแวดล้อมที่ดีและเหมาะสม เพื่อให้ต้นกล้วยไม้สามารถเจริญเติบโตได้อย่างสมบูรณ์ การเลี้ยงกล้วยไม้สกุลฟาแลนนอปซิสนั้นไม่ใช่เรื่องยาก แต่ต้องทำความเข้าใจกับกล้วยไม้ให้ดี ไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงกล้วยไม้เพื่อการค้า หรือเลี้ยงเป็นงานอดิเรก เราสามารถเลี้ยงกล้วยไม้ไว้ในสถานที่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นที่บ้าน หรือโรงเรือนกล้วยไม้ ซึ่งก็แล้วแต่ความต้องการของผู้เลี้ยงเป็นหลัก

การเจริญเติบโตของกล้วยไม้ นั้น อาศัยปัจจัยแวดล้อม หรือสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่สำคัญหลายๆ ประการด้วยกัน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ก) แสงสว่าง (Light)

ช่วยในการสังเคราะห์ด้วยแสง มีอิทธิพลต่อสีของใบกล้วยไม้ ความยาวของลำต้นและความเร็วในการออกดอก ถ้าแสงสว่างน้อยใบจะมีสีเขียวเข้ม ลำต้นสูงชะลูดแบบบาง เปราะ หักง่าย และจะออกดอกช้า แสงเป็นแหล่งพลังงานที่กล้วยไม้เก็บสะสมไว้ เพื่อนำไปใช้ในการเจริญเติบโต แสงสว่างจึงเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ แต่ถ้าหากบางครั้งมีแสงมากเกินไป ใบของกล้วยไม้ก็จะมีสีเหลืองเข้ม ใบไหม้ และถ้ากล้วยไม้ได้รับแสงน้อยเกินไป ใบก็จะมีสีเหลืองเข้ม ไม่สดใส ควรให้กล้วยไม้ได้รับแสงพอเหมาะ ซึ่งใบจะมีสีเขียวอมเหลืองสดใส และแสงจะเข้าไปกระตุ้นให้ออกดอกได้ ระดับของแสงที่เหมาะสมควรอยู่ระหว่างร้อยละ 40-60

ข) ความชุ่มชื้น (Humidity)

เป็นตัวลำเลียงสารต่างๆ ภายในเซลล์ และเป็นองค์ประกอบสำคัญในเนื้อเยื่อต่างๆ ทำให้กล้วยไม้สดชื่นและคงรูปร่างอยู่ได้ ความชื้นหมายถึง ความชื้นในอากาศโดยรอบๆ ต้นกล้วยไม้ ความชื้นของเครื่องปลูกและความชื้นตามฤดูกาล เพราะน้ำเป็นตัวสะสมอาหารของกล้วยไม้ มีหน้าที่หล่อเลี้ยงส่วนต่างๆ ของกล้วยไม้ให้สดชื่นเจริญเติบโตอยู่ได้ ความชื้นสัมพัทธ์ที่เหมาะสมต้องอยู่ระหว่างร้อยละ 50-60

ค) อุณหภูมิ (Temperature)

มีผลต่อกระบวนการในการสังเคราะห์ด้วยแสง และการดูดน้ำของต้นกล้วยไม้ ซึ่งอุณหภูมิเป็นปัจจัยที่ควบคุมกระบวนการหายใจ ประเทศไทยมีอุณหภูมิสูงคือมีแสงแดดจัด ก็ควรมีการแก้ปัญหาโดยการสร้างโรงเรือนบังแดดไว้ เพื่อควบคุมอุณหภูมิของกล้วยไม้ไม่ให้สูงหรือต่ำเกินไป อุณหภูมิที่เหมาะสมควรอยู่ระหว่าง 25-32 องศาเซลเซียส

ง) บรรยากาศ (Atmospheric Air)

ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในอากาศมีความสำคัญต่อการสังเคราะห์ด้วยแสง ก๊าซออกซิเจนที่กล้วยไม้หายใจก่อให้เกิดเป็นพลังงาน ที่จะนำไปใช้ในกระบวนการสังเคราะห์ต่างๆ อากาศที่มีความชื้นและอุณหภูมิพอเหมาะถ่ายเทได้สะดวก ทำให้กล้วยไม้ได้รับอากาศบริสุทธิ์อย่างสม่ำเสมอ และช่วยให้น้ำในกล้วยไม้ระเหยออกทางรูตามผิวใบ อันเป็นทางคายน้ำและทางหายใจของกล้วยไม้ อากาศเป็นสื่อถ่ายเทความชื้นและความร้อนหนาวให้แก่ต้นกล้วยไม้ด้วย การหมุนเวียนของอากาศในบริเวณที่กล้วยไม้ขึ้นอยู่ทำให้เครื่องปลูกแห้งเร็ว ไม่ชื้นแฉะจนเกิดเป็นรากับช่วยให้กล้วยไม้คายน้ำได้

เร็วขึ้น เป็นผลให้รากดูดน้ำดูดอาหารเข้าไปในลำต้นได้มาก ปัจจัยสำคัญเหล่านี้จะต้องมีความพอเหมาะกับความต้องการของกล้วยไม้เป็นสำคัญ

สภาพบรรยากาศในโรงเรือนกล้วยไม้จะต้องมีความเหมาะสมกับพันธุ์ของกล้วยไม้มากที่สุด และควรเข้าใจว่าโรงเรือนกล้วยไม้แบบใดแบบหนึ่งจะเลี้ยงกล้วยไม้ทุกชนิดให้งามเหมือนกันหมดไม่ได้ เนื่องจากกล้วยไม้แต่ละชนิดต้องการสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันไป ข้อพิจารณาในการสร้างโรงเรือนกล้วยไม้มีดังต่อไปนี้

ก) สถานที่สร้างโรงเรือนกล้วยไม้

ควรเป็นที่ที่ได้รับแสงแดดตลอดทั้งวันหรือในช่วงเช้าถึงเที่ยง เพื่อให้กล้วยไม้ได้รับแสงสว่างเพียงพอ และควรมีอากาศถ่ายเทที่ดี

ข) พื้นเรือนกล้วยไม้

ภายในเรือนกล้วยไม้ ควรจะมีความชื้นพอสมควร จึงควรหาวัสดุที่อมน้ำได้มาก เช่น หวาย ขี้เถ้าแกลบ เททับลงไป เกลี่ยให้เรียบเสมอกัน หนาประมาณ 2-4 นิ้ว เรียงอิฐเป็นทางเดินภายในหรือทับทั่วบริเวณพื้น วัสดุเหล่านี้จะเก็บความชื้นจากน้ำที่รดหรือน้ำฝน และคายความชื้นให้แก่กล้วยไม้ทำให้เรือนกล้วยไม้เย็นลงและมีความชื้นสูงขึ้น

ค) รูปร่างและขนาดเรือนกล้วยไม้

ควรสร้างเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทรงสูง มีหลังคา คลุมด้วย ซาแรน (Saran) และพลาสติกหลังคาใส มีทางเข้าออก 1-2 ทาง ขนาดกว้างยาวตามต้องการ ความสูงไม่ควรต่ำกว่า 3.5 เมตร เสาและโครงหลังเป็น คอนกรีตเสริมเหล็ก เสาปูนสำเร็จรูปหรือท่อน้ำโลหะก็ได้ ส่วนหลังคาอาจสร้างเป็นแบบทรงหน้าจั่ว หันไปทางทิศเหนือและทิศใต้ ความจำเป็นในการสร้างโรงเรือนกล้วยไม้นั้นพิจารณาจากสภาพแวดล้อมคือถ้าบริเวณนั้นได้รับแดดจัดโดยเฉพาะในตอนบ่าย มีลมพัดแรง หรือมีสัตว์หรือมนุษย์คอยรบกวนอยู่เสมอ ควรใช้พลาสติกใสแบบหนาและซาแรนคลุมเป็นฝาเรือน แต่ควรทำแบบสามารถเปิดขึ้นหรือปิดลงมาได้ เพื่อที่จะสามารถถ่ายเทอากาศภายในโรงเรือนได้

3.2.2 ลักษณะโรงเรือน

โรงเรือนในการปลูกกล้วยไม้สกุลฟาแลนนีออปซิสนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีหลังคาคลุม โดยอาจใช้แผ่นลอนหลังคาพลาสติกใส หรือประหยัดเงินด้วยการคลุมด้วยแผ่นพลาสติกแบบหนาก็ได้ แต่อายุการใช้งานคงไม่ทนทานเท่าใด ได้หลังคาควรคลุมด้วยตาข่ายกรองแสงอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งต้องกรองแสงประมาณ 60 %

เนื่องจากใบของกล้วยไม้สกุลฟาแลนนีออปซิสนั้นอบนํ้ามาก จึงต้องควบคุมการรดนํ้าให้พอเหมาะ และโรงเรือนต้องมีทางลมพัดผ่านได้สะดวก หากโรงเรือนไม่มีหลังคาจะมีปัญหามากในหน้าฝน เม็ดฝนนั้นจะกระแทกใบของฟาแลนนีออปซิสจนบอบช้ำได้ง่าย ยิ่งถ้าเป็นลูกเจี๊ยบที่ยังเล็กอยู่ โอกาสที่จะอยู่รอดได้ยาก ต้องระวังทั้งแดดและฝน มิฉะนั้นก็จะเกิดปัญหายอดเน่า ใบเน่า แต่บางโรงเรือนก็ไม่ได้อาศัยหลังคาเลยในหน้าฝน ฝนจะตกลงมาแรงเท่าไรก็ไม่ส่งผลกระทบต่อการณ์เช่นนี้มักจะปลูกแบบเอาหัวห้อยลง หรือปลูกแบบปกติก็จะมีแต่กล้วยไม้สกุลฟาแลนนีออปซิสพันธุ์แท้เท่านั้นที่สามารถทนแดดทนฝนได้ อาทิ เขากวาง (*Phalaenopsis cornu-cervi*) และ อมาบิลิส (*Phalaenopsis amabilis*) เป็นต้น หรืออาจเป็นความคุ้นเคยกับธรรมชาติของกล้วยไม้สกุลฟาแลนนีออปซิสพันธุ์แท้ที่เกาะอยู่คาบต้นไม้ใหญ่หรือหน้าผาหิน เช่น ฟาแลนนีออปซิสโลวีโอ (*Phalaenopsis lowii*) ซึ่งสามารถพบเห็นได้ที่เขื่อนเขาแหลม จังหวัดกาญจนบุรี

โรงเรือนกล้วยไม้บางโรง จะวางอิฐมอญไว้บนทรายที่ปรับพื้นเรียบร้อย แล้วค่อยรดนํ้าให้ชุ่ม ความชุ่มชื้นนี้จะช่วยให้รากของฟาแลนนีออปซิสมีการเจริญออกรากได้ดี หากไม่ปูด้วยอิฐมอญก็อาจปลูกต้นไม้ประดับไว้ใต้โรงเรือน เช่น เฟิร์นใบมะขาม พลูราซินีสีทอง พลูราซินีหินอ่อน ออมทอง เงินไหลมา ออมเพชร ออมเงิน หรือต้นไม้อื่นใดก็ได้ที่ไม่ใหญ่โตเก้งก้างนัก ทั้งเป็นรายได้มาจุนเจือค่าปุ๋ยค่ายาได้ ส่วนต้นของฟาแลนนีออปซิสให้แขวนสูงจากระดับพื้นขึ้นมาเหนือเอวสักหนึ่งคืบ หรือวางเรียงรายอยู่บนโต๊ะในระดับความสูงที่ต่ำกว่าเอวสักครึ่งคืบ .

โรงเรือนนั้นควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก เพราะเมื่อรดนํ้าชุ่มพอประมาณแล้ว ก็จะทำให้ต้นไม้แห้งเร็ว หากโรงเรือนอับทึบโอกาสที่อากาศถ่ายเทก็ยากลำบาก เพราะนํ้าที่รดไปนั้นจะทำให้เปียกชุ่มตลอดเวลา จนเป็นสาเหตุให้เกิดโรคเน่า และเมื่อเน่าจากต้นหนึ่งก็จะลุกลามไปอีกต้นหนึ่งได้อย่างรวดเร็ว โรงเรือนเลี้ยงกล้วยไม้ดูจะเป็นปัญหาที่สำคัญมาก เพราะหากได้ที่ตั้งของโรงเรือนในทำเลที่เหมาะสม คือ ไม่เป็นที่อับ มีทางลมพัดผ่านได้สะดวก รับแสงแดดได้รอบด้านและนํ้าไม่ท่วม ก็จะทำให้กล้วยไม้เจริญเติบโตได้เต็มที่ การสร้างโรงเรือนและพรางแสงด้วย ซาแรนนี้ก็เพื่อต้องการลดความร้อนแรงของแสงแดดให้เบาบางลง และยังเป็นกำบังกันความเสียหายอันเกิดจากแรงลมที่มากเกินไป

การสร้างโรงเรือนโดยทั่วไปนั้น นิยมใช้เสาปูนหน้ากว้าง 3 นิ้ว ที่ใช้กันเป็นรั้วลวดหนาม ตั้งสูงจากระดับพื้นถึงหลังคาโรงเรือน 3.5 เมตร และส่วนที่ฝังลึกลงดินครึ่งเมตร ขุดลึกไปตามที่ต้องการโดยเทปูนเป็นฐานรองรับให้แน่นหนา แล้วดินกลบหรือหากจะใช้ปูนเทรอบต้นเสาแทนดินก็จะเป็นการกระชับความแข็งแรงของโรงเรือนขึ้นอีก สำหรับทางด้านส่วนหลังคาของโรงเรือนนั้น ในอดีตนิยมใช้การตีด้วยระแนงหน้ากว้าง 1.5 นิ้ว ตีระแนงให้ขวางตะวัน กล่าวคือ หัวและท้ายไม้ระแนง

นั้นชี้ไปทางทิศเหนือและทิศใต้ ทั้งนี้เพื่อให้กล้วยไม้ได้มีโอกาสรับแสงได้ตลอดทั้งวัน แต่ในปัจจุบันมี
ระแนงมีราคาแพงและไม่สะดวกเท่าหลังคาพรางแสง ที่เป็นตาข่ายใยสังเคราะห์พลาสติก(ซาแรน) จึง
นิยมใช้หลังคาพรางแสงแทนการใช้ไม้ระแนง

สำหรับภายในตัวโรงเรือน ต้องมีเรือนปลูกแบบตั้งโต๊ะ เรือนปลูกแบบตั้งโต๊ะนี้ควรมี
ความสูงจากพื้นดินประมาณ 50 เซนติเมตร ถึง 80 เซนติเมตร ส่วนขาโต๊ะและฐานรองรับใช้เสา-ปูน
รั้วลวดหนามเป็นขาตั้งยึดซึ่งต้องฝังลงดิน หรือใช้เสาปูนสำเร็จรูปเพื่อวางเรือนต้นไม้ตั้งโต๊ะโดย
จำเพาะหน้ากว้าง 10 เซนติเมตร สูง 45 เซนติเมตร มีฐานกว้างไม่ต้องฝังลงดิน สำหรับกรณีที่ใช้
แป้นน้ำและเสาปูน ควรฝังลึกลงดินประมาณ 30 เซนติเมตร ฐานด้วยปูนกันทรุดด้วย สำหรับส่วน
ที่ตั้งต้นไม้ระหว่างต้นไม้ใช้แป้นน้ำหรือระแนงไม้หน้ากว้าง 1.5 นิ้วตีขึ้นก็ได้ หน้ากว้างของเรือนปลูกแบบ
ตั้งโต๊ะนี้ประมาณ 1 เมตร และช่วงระยะความยาวประมาณ 15 เมตร ถึง 18 เมตร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

3.3 การปลูกเลี้ยงและการดูแลรักษา

วิธีการปลูกเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยบังคับการเจริญเติบโตของกล้วยไม้ ถ้าใช้วิธีการปลูกที่ไม่
เหมาะสม กล้วยไม้ก็ไม่เจริญงอกงามเท่าที่ควร ดังนั้นผู้ปลูกเลี้ยงกล้วยไม้จึงจำเป็นต้องศึกษาความ
ต้องการของกล้วยไม้แต่ละชนิด เลือกภาชนะปลูกและเครื่องปลูก รวมทั้งวิธีการปลูกให้เหมาะสมกับ
กล้วยไม้ชนิดนั้นๆ

ภาชนะปลูก

ภาชนะที่ใช้ในการปลูกกล้วยไม้มีส่วนสำคัญต่อการเจริญงอกงามของกล้วยไม้ ดังนั้นจึงควรจัดภาชนะปลูกให้เหมาะกับการเจริญเติบโตของรากกล้วยไม้ ภาชนะสำหรับปลูกกล้วยไม้พันธุ์ฟาแลนนอปซิส มีดังต่อไปนี้

- ก) ทรายกลิ้งพลาสติกดำทึบ ทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาด 12X18 นิ้ว
ซึ่งจะใช้ในการปลูกกล้วยไม้หลังจากนำออกจากขวด
- ข) ภาชนะพลาสติกบางมีรูรอบๆ ภาชนะ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3.5 นิ้ว
โดยจะใช้สำหรับการย้ายกล้วยไม้ที่ปลูกลงในทรายกลิ้งมาแล้ว 1-2 เดือน
- ค) ถาดหลุมพลาสติก ขนาด 3.5 นิ้ว/ 9 หลุม
โดยจะใช้สำหรับใส่ภาชนะพลาสติกที่ย้ายกล้วยไม้ลงปลูกแล้ว

เครื่องปลูก

กล้วยไม้เป็นพืชที่เกาะอาศัยอยู่บนต้นไม้หรือบนลานหิน ดังนั้นเครื่องปลูกจึงต่างไปจากพืชอื่นๆ การเลือกเครื่องปลูกนั้นจึงต้องเลือกให้เหมาะสมกับความต้องการของกล้วยไม้ ซึ่งเครื่องปลูกกล้วยไม้พันธุ์ฟาแลนนอปซิสประกอบด้วย

ก) มอส คือ ต้นเฟิร์นสายพันธุ์หนึ่ง มักจะขึ้นอยู่ตามป่าที่มีสภาพอากาศเย็น และความชื้นสูง สีนํ้าตาลอ่อน ค่อนข้างนุ่ม ก่อนที่จะใช้ต้องล้างให้สะอาดหรือต้มเพื่อฆ่าเชื้อราเสียก่อน และก่อนที่จะใส่ลงในภาชนะควรรองก้นภาชนะด้วยโฟมและใยมะพร้าวประมาณครึ่งหนึ่งของภาชนะ เพื่อให้ระบายน้ำได้สะดวกไม่ควรอัดใส่มอสให้เต็มภาชนะ มอสเป็นเครื่องปลูกที่ดี แต่ราคาค่อนข้างสูง สามารถเลี้ยงกล้วยไม้ได้เจริญงอกงามสม่ำเสมอ มีอายุการใช้งาน 2-3 ปี แต่มีข้อเสีย คือ มีตะไคร่น้ำขึ้นหน้าเครื่องปลูก และเกิดเชื้อราง่าย

ข) โยมะพร้าว เป็นเครื่องปลูกที่นิยมใช้ปลูกกล้วยไม้มาก เพราะหาง่าย ราคาถูก วิธีทำคือใช้ โยมะพร้าวแห้งที่แช่น้ำทิ้งไว้แล้วประมาณ 1 คืบ ลองไว้ด้านล่างของกระถาง ต่อขึ้นมาจากโพงกล้วยไม้พันธุ์ฟาแลนนีออปซิสต้องให้โยมะพร้าวเป็นเครื่องปลูก มิควรใช้กาบมะพร้าวเหมือนการปลูกกล้วยไม้ชนิดอื่น เพราะกาบมะพร้าวเป็นเครื่องปลูกที่มีความชื้นสูง หานำมาปลูกกล้วยไม้พันธุ์ฟาแลนนีออปซิส อาจทำให้รากของกล้วยไม้เน่าได้ และข้อเสียอีกอย่างหนึ่งคือเกิดตะไคร่น้ำได้ง่าย เนื่องจากกาบมะพร้าวอมความชื้นไว้ได้มาก

ค) โพง โพงจัดเป็นเครื่องปลูกกล้วยไม้ชนิดหนึ่ง ที่คงทนถาวร ไม่เน่าเปื่อยผุพังง่าย ในกรณีนี้ควรใช้โพงซึ่งเป็นก้อนไม่ต้องใหญ่ หักร่องกันกระถาง เพื่อให้เกิดมีช่องว่าง มีพื้นที่โปร่ง อากาศถ่ายเทได้สะดวก ซึ่งเหมาะแก่ความต้องการหรือความเจริญเติบโตของกล้วยไม้

3.3.1 การปลูกเลี้ยงเริ่มแรก

กล้วยไม้พันธุ์ฟาแลนนีออปซิสที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ เป็นกล้วยไม้พันธุ์ลูกผสม ซึ่งจะทำกรปลูกโดยการซื้อพันธุ์กล้วยไม้ในขวดที่มีอายุในขวดมาแล้วประมาณ 7-8 เดือน มาทำการเพาะเลี้ยงในขั้นตอนต่อไป ดังนี้

1) นำขวดลูกกล้วยไม้ไปวางในโรงเรือนประมาณ 5-7 วัน เพื่อให้ลูกกล้วยไม้คุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม

2) เปิดจุดขวดออก แล้วควรทาบขวดใกล้ๆ บริเวณปากหรือก้นขวดเพื่อเปิดทางออกให้กว้างขึ้น จากนั้นใช้คีมคีบลูกกล้วยไม้ออกมาจากขวด

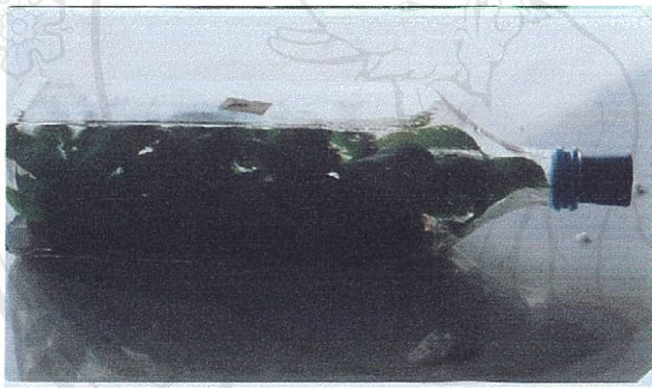
3) ทำความสะอาดลูกกล้วยไม้ในอ่างให้หมดเศษขี้มูลอาหาร แล้วนำไปจุ่มในน้ำยาไตรฟีน (กันเชื้อรา) ในอัตราส่วนน้ำยา 1 ส่วน ผสมน้ำสะอาด 2,000 ส่วน ประมาณ 10 นาที จากนั้นนำไปผึ่งบนผ้าแห้งๆ หรือตะแกรงตาถี่ๆ ก็ได้ โดยให้อยู่ในที่ร่มประมาณ 24 ชั่วโมง

4) เมื่อผึ่งจนแห้งแล้วจึงนำไปปลูกลงในตระกร้าพลาสติก โดยจะลองด้วยโยมะพร้าว บางๆ ตรงก้นตระกร้า และการวางลูกกล้วยไม้แต่ละต้นควรระวังอย่าให้ลำต้นซ้อนทับกัน ในระยะนี้จะห้ามรดน้ำ 7 วัน หลังจากนั้นจะรดน้ำวันละหนึ่งครั้งในช่วงเช้า และให้ปุ๋ยเกร็ดทุกๆ 15 วัน (ปุ๋ยสูตรไนโตรเจนสูง) ระยะเวลาในการปลูกในตระกร้านี้ประมาณ 1 เดือน ซึ่งจะสังเกตได้ว่าจะเริ่มมีการแตกรากสีขาวๆ

5) เมื่อกล้วยไม้เริ่มมีการแตกรากสีขาวๆ ให้เห็นแล้ว เราจะทำการย้ายไปปลูกลงกระถางพลาสติกบางที่มีรูโดยรอบ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 3.5 นิ้ว โดยจะลองกันกระถาง

ชั้นล่างสุดด้วยโฟมเป็นท่อนๆ ชั้นต่อไปคือใยมะพร้าว และออสมันดำชั้นบนสุด จะทำการรดน้ำวันละครั้ง และให้ปุ๋ยเกรดทุก 7 วัน (ปุ๋ยสูตรเสมอ)

กล้วยไม้พันธุ์ฟาแลนนอปปซิส จะเริ่มแทงช่อดอกครั้งแรกประมาณอายุได้ 10 เดือน หลังจากออกจากขวด โดยปกติแล้วเราจะไม่ปล่อยให้ดอกช่อแรกเจริญเติบโตต่อไป เพราะลักษณะดอกในครั้งแรกนี้ ช่อดอกจะมีขนาดไม่ใหญ่สมบูรณ์สวยงามตามความต้องการของตลาด เราจะทำ การตัดช่อดอกแรกนี้ทิ้งหลังจากช่อดอกเริ่มแทงออกมายาวประมาณ 2-3 นิ้ว จากนั้นจะทำการเลี้ยง ต่อไปอีกประมาณ 10 เดือน จะเริ่มให้ปุ๋ยสูตรที่มีธาตุฟอสฟอรัสสูงเพื่อกระตุ้นให้กล้วยไม้ดอก จากนั้นอีกประมาณ 2 เดือน ต้นกล้วยไม้จะเริ่มแทงดอกช่อใหม่ ซึ่งจะใช้เวลาอีกประมาณ 1-2 เดือน ดอกจะบานสวยงามตลอดทั้งช่อดอก และทำการส่งออกสู่ตลาดต่อไป

3.3.2 การดูแลรักษาและการให้ปุ๋ย

การให้น้ำ

น้ำมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของกล้วยไม้ เนื่องจากน้ำเป็นตัวทำละลายสารอาหารต่างๆ เพื่อให้รากของกล้วยไม้สามารถดูดอาหารไปเลี้ยงส่วนต่างๆ ได้ กล้วยไม้ต้องการน้ำที่สะอาดปราศจากเกลือแร่ที่เป็นพิษ มีความเป็นกรดเป็นด่างหรือค่า pH อยู่ระหว่าง 6-7 แต่น้ำที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่สุดต่อความต้องการของกล้วยไม้ คือ น้ำสะอาดบริสุทธิ์ที่มีฤทธิ์เป็นกรดอ่อนๆ มีค่า pH ประมาณ 6.5 น้ำที่มี pH ต่ำกว่า 5.5 หรือสูงกว่า 7 จึงไม่ควรนำมาใช้รดกล้วยไม้ การทดสอบคุณสมบัติความเป็นกรดเป็นด่างของน้ำแบบง่ายๆ คือ ทดสอบด้วยกระดาษลิตมัส ในการเลี้ยงกล้วยไม้ถ้า น้ำมี pH ต่ำกว่า 5.5 หรือสูงกว่า 7 หากมีความจำเป็นต้องใช้น้ำนี้รดกล้วยไม้ เนื่องจากไม่สามารถหา น้ำที่มีคุณสมบัติดีกว่า ควรทำให้น้ำมี pH อยู่ระหว่าง 6-7 ก่อน ดังนี้

ก) น้ำที่มีค่า pH ต่ำกว่า 5.5 คือน้ำที่มีฤทธิ์เป็นกรดค่อนข้างมาก แก้ไขโดยเติมน้ำใส่ภาชนะ เช่น ตุ่มหรือโถงไว้แล้วใช้ โซเดียมไฮดรอกไซด์ ค่อยๆ เทใส่ลงไป แล้วคนให้เข้ากันจนทั่ว ทำการทดสอบระดับ pH จนกระทั่งน้ำมีค่า pH อยู่ระหว่าง 6-7

ข) น้ำที่มีค่า pH สูงกว่า 7 คือน้ำที่มีเกลือแร่ที่เป็นพิษต่อกล้วยไม้ เช่น แคลเซียมไบคาร์บอเนตปนอยู่ในน้ำแสดงว่าน้ำนั้นมีความเป็นด่างมากไม่เหมาะที่จะนำไปรดกล้วยไม้ วิธีแก้หรือทำให้น้ำนั้นมี pH อยู่ที่ 6-7 ก่อน โดยเติมน้ำใส่ภาชนะ เช่น ถัง ตุ่มหรือโถงไว้ แล้วใช้ กรดไนตริก ค่อยๆ เทใส่ลงไป คนหรือกวนให้เข้ากันจนทั่ว จนกระทั่งน้ำมีค่า pH อยู่ระหว่าง 6-7

แหล่งหรือชนิดของน้ำ

ก) น้ำฝน เป็นน้ำที่สะอาดบริสุทธิ์ที่สุด เนื่องจากไม่มีเกลือแร่ที่เป็นพิษต่อกล้วยไม้ปนอยู่ และมีคุณสมบัติเป็นกรดอ่อนๆ คือมี pH ประมาณ 6.5 ซึ่งเหมาะสมต่อความต้องการของกล้วยไม้มากที่สุด ข้อเสียในการใช้น้ำฝนคือการกักเก็บน้ำฝนให้ได้ปริมาณมากเพียงพอกับปริมาณของกล้วยไม้ต้องใช้เนื้อที่และภาชนะมาก

ข) น้ำประปา เป็นน้ำที่ผ่านกรรมวิธีการตกตะกอนและได้รับการปรุงแต่งในด้านความสะอาดและความเป็นกรดเป็นด่างมาแล้ว เป็นน้ำที่ใช้รดกล้วยไม้ได้ตรงมาจากน้ำฝน ข้อเสียของน้ำประปาก็คือจะมีคลอรีนซึ่งเป็นพิษต่อกล้วยไม้ปนอยู่ด้วย วิธีแก้โดยใส่น้ำประปาในตุ่มหรือภาชนะวางไว้กลางแดดอย่างน้อย 1 วัน เพื่อให้คลอรีนสลายตัวไปเสียก่อนจึงนำไปใช้รดกล้วยไม้ได้

ค) น้ำบาดาล เป็นน้ำที่ได้จากการเจาะบ่อบาดาลลึกลงไปจากผิวดินจะมีฤทธิ์เป็นด่าง และมีสารเกลือแร่ต่างๆ เช่น แคลเซียมไบคาร์บอเนต เกลือแร่พวกนี้ทำให้ฟอสเฟตบางชนิดตกตะกอนภายในรากกล้วยไม้และทำให้รากกล้วยไม้ผุง่าย ดังนั้นก่อนนำไปใช้ควรกำจัดสารที่เป็นพิษต่อกล้วยไม้เหล่านี้เสีย โดยต้องให้ค่า pH อยู่ระหว่าง 6-7 เสียก่อน หากไม่สามารถแก้ไขได้ไม่ควรนำไปใช้รดกล้วยไม้ เพราะจะทำให้กล้วยไม้ชะงักการเจริญเติบโตและอาจตายไปในที่สุด วิธีการปรับน้ำบาดาลโดยการผสมกรดฟอสฟอริก 10 ซีซี ต่อน้ำ 1 ปีบ ทิ้งไว้ประมาณ 3 วัน จึงใช้รดต้นไม้ได้ และยังเป็นการเพิ่มปุ๋ยฟอสเฟตให้กับพืชอีกด้วย

ง) น้ำบ่อหรือน้ำคลอง เป็นน้ำที่มีดินหรือตะกอนทำให้น้ำขุ่นและมีสารเกลือแร่ต่างๆปนอยู่และมีฤทธิ์เป็นด่าง ถ้าน้ำไม่เน่าเสียมีกลิ่นเหม็น ก่อนนำไปใช้ควรทำการกรองให้น้ำใสและปรับปรุงคุณภาพให้ปราศจากสารเกลือแร่ที่เป็นพิษต่อกล้วยไม้ และทำให้มีค่า pH อยู่ระหว่าง 6-7 ก่อนนำไปรดกล้วยไม้ แต่ถ้าน้ำเน่าเสียกลิ่นเหม็นมีเชื้อโรคไม่ควรนำไปรดกล้วยไม้เพราะโรคอาจจะบาดต่อไปยังกล้วยไม้ได้ ข้อเสียของน้ำบ่อหรือน้ำคลอง คือ เมื่อนำมาใช้รดกล้วยไม้มักจะทำให้เกิดตะไคร่น้ำจับเกาะตาม เครื่องปลูก และรากกล้วยไม้ได้ง่าย ซึ่งตะไคร่น้ำจะเป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตของกล้วยไม้ ทำให้กล้วยไม้ไม่เจริญเติบโตเท่าที่ควรและไม่สวยงามตามต้องการ

อุปกรณ์สำหรับให้น้ำกล้วยไม้

ก) เครื่องพ่นน้ำขนาดเล็กแบบสูบลมด้วยมือ ซึ่งเหมาะสำหรับใช้พ่นน้ำแก่กล้วยไม้ อ่อน

ข) หัวฉีดต่อกับสายยาง หัวฉีดเป็นชนิดที่พ่นน้ำเป็นละอองฝอยมีแรงกระแทกต่ำ ใช้รดน้ำได้สะดวกรวดเร็วเหมาะสำหรับการปลูกเลี้ยงกล้วยไม้เป็นจำนวนมาก

วิธีการให้น้ำ

วิธีการให้น้ำกล้วยไม้พันธุ์ฟาแลนนีออปซิส นั้น นับว่ามีความสำคัญมาก เพราะต้องใช้ความละเอียดอ่อนในการให้น้ำ เนื่องจากหากเราให้น้ำอย่างไม่ระมัดระวังจะสามารถทำให้เกิดความกระทบกระเทือนขึ้นที่รากของต้นกล้วยไม้ได้ ซึ่งจะทำให้รากเกิดการช้ำ และสามารถถูกรากจนรากเน่า และรวมต่อไปจนกระทั่งต้นกล้วยไม้ตายในที่สุด ดังนั้นการให้น้ำต้องใช้หัวพ่นน้ำแบบละอองเพื่อที่จะไม่ทำให้รากหรือลำต้นเกิดการกระทบกระเทือน ในระยะ 5 วันแรกยังไม่ควรให้น้ำเนื่องจากได้รับผลกระทบกระเทือนจากการนำออกจากขวดเพาะและการปลูก อาจทำให้รากหรือใบเน่าได้ง่าย หลังจากนั้นจึงพ่นน้ำเป็นละอองพวยขึ้น ๆ ด้วยเครื่องพ่นน้ำแบบสูบลมด้วยมือ วันละ 1 ครั้ง คือตอนเช้า เมื่อนำลงกระถางพลาสติกแล้ว (หลังจากออกจากขวดอยู่ในตระกร้า 1 เดือน) พ่นน้ำให้วันละ 1 ครั้ง คือตอนเช้า โดยพ่นน้ำแค่พอให้ชื้น ซึ่งสามารถใช้หัวฉีดแบบต่อกับสายยางหรือเครื่องพ่นน้ำก็ได้

การให้น้ำปุ๋ย

กล้วยไม้ต้องการปุ๋ยไปช่วยเสริมสร้างความเจริญเติบโตของส่วนต่าง ๆ เช่นเดียวกับพืชอื่น ๆ กล้วยไม้ที่อาศัยเกาะอยู่บนต้นไม้ก็จะได้อาหารจากเปลือกไม้ใบไม้ที่เน่าเปื่อยผุพังสลายตัวเป็นสารประกอบต่าง ๆ โดยการดูดซึมผ่านทางรากเข้าสู่ต้น แต่กล้วยไม้ที่นำมาปลูกไว้ในกระถางไม่มีเปลือกไม้หรือใบไม้เน่าเป็นอาหารจึงจำเป็นต้องให้ปุ๋ย

ปริมาณปุ๋ยที่ใส่ในช่วงฤดูร้อนควรให้ปุ๋ยมากกว่าฤดูหนาวกับฤดูฝน ลูกกล้วยไม้ควรให้ปุ๋ยในอัตราที่อ่อนกว่ากล้วยไม้ใหญ่ ถ้าเป็นต้นที่โตเร็วและได้รับแสงแดดมากต้องให้ปุ๋ยมากกว่าพวกที่โตช้าและเลี้ยงในร่ม การให้ปุ๋ยควรให้สัปดาห์ละครั้ง การรดปุ๋ยกล้วยไม้ควรรดให้ถูกส่วนรากเพราะเป็นส่วนที่ดูดธาตุอาหารและน้ำได้ดีกว่าใบ และไม่ทำให้กล้วยไม้บอบช้ำ ระยะแรกของการปลูกกล้วยไม้ควรให้ปุ๋ยที่มีธาตุไนโตรเจนสูง เพื่อช่วยเร่งการเจริญเติบโตของลำต้นและใบ เมื่อต้นกล้วยไม้เจริญถึงระยะให้ดอกหรือต้องการเร่งให้ออกดอก ควรใช้ปุ๋ยสูตรที่มีธาตุฟอสฟอรัสสูงเพื่อกระตุ้นให้กล้วยไม้ออกดอก

เวลาที่เหมาะแก่การให้น้ำปุ๋ย

เนื่องจากสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับการให้น้ำปุ๋ยอยู่มาก เช่น ปุ๋ยจะเป็นประโยชน์แก่กล้วยไม้ได้ต้องมีแสงสว่าง มีความอบอุ่น อุณหภูมิพอเหมาะและความชุ่มชื้นพอดี เป็นต้น แสงสว่างหรือแสงแดดที่เป็นประโยชน์แก่กล้วยไม้คือแสงแดดในตอนเช้า ตั้งแต่เช้าจนถึง เวลาประมาณ 11.00 น. หลังจากนั้นแสงแดดจะแรงและมีความร้อนสูงเกินไป การรดปุ๋ยในเวลาเช้า แสงแดดจะช่วยให้กล้วยไม้ได้ใช้น้ำปุ๋ยได้เต็มที่ เพราะแสงแดดช่วยผลิตกำลังงานที่จะใช้ดูดปุ๋ยขึ้นมาใช้ประโยชน์ในการสร้างความเจริญเติบโตของกล้วยไม้

การรดปุ๋ยควรรดสม่ำเสมออาทิตย์ละครั้ง เพื่อกล้วยไม้จะได้รับปุ๋ยหรืออาหารอย่างสม่ำเสมอ ถ้าหากวันที่ครบกำหนดให้ปุ๋ยอากาศครึ้มฝนไม่ควรรดปุ๋ย เนื่องจากไม่มีแสงแดดช่วยกล้วยไม้ก็ไม่สามารถดูดซึมปุ๋ยไปใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ และถ้าหากฝนตกปุ๋ยก็จะถูกชะล้างไปกับฝน โดยที่กล้วยไม้ไม่ได้รับประโยชน์จากปุ๋ยนั้นเลย จึงควรงดการให้น้ำปุ๋ยในวันดังกล่าว และอาจเลื่อนการให้ปุ๋ยไปในวันถัดไป หรืออาจงดให้น้ำปุ๋ยในอาทิตย์นั้นแล้วไปรดในอาทิตย์ถัดไปได้

3.3.3 โรคและศัตรูพืช

โรคที่มักเกิดกับกล้วยไม้พันธุ์ฟาแลนนีออปซิส

คือ โรคเน่าและ ซึ่งเป็นโรคที่รู้จักกันดีในหมู่นักเลี้ยงกล้วยไม้ สาเหตุเกิดจากเชื้อแบคทีเรีย *Pseudomonas gladioli* เป็นโรคที่เกิดขึ้นกับกล้วยไม้หลายสกุล เช่น สกุลแคทลียา สกุลรองเท้านารี สกุลออนซิเดียม สกุลซิมบิเดียม ฟาแลนดีนอพิซิส เป็นต้น มักจะเกิดในเรือนกล้วยไม้ที่มีความชื้นสูง

ลักษณะอาการ อาการเริ่มแรกจะเป็นจุดช้ำน้ำขนาดเล็กบนใบหรือบนหน่ออ่อน ทำให้น้ำเนื้อเยื่อมีลักษณะเหมือนถูกน้ำร้อนลวก คือใบจะพองเป็นสีน้ำตาล ฉ่ำน้ำ ถ้าเอามือจับแต่เบาๆ จะละติดมมือและมีกลิ่นเหม็น ซึ่งจะขยายลุกลามออกไปทั้งใบและหน่ออย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในฤดูฝนที่มีสภาพอากาศร้อนและความชื้นสูง

การป้องกันและกำจัด ตัดหรือแยกส่วนที่เป็นโรคออกไปเผาทำลาย ในช่วงที่มีฝนตกหนักควรมีหลังคาพลาสติกคลุมอีกชั้นหนึ่งสำหรับปลูกกล้วยไม้หรือไม้ปลูกใหม่ เพื่อไม่ให้แรงกระแทกของเม็ดฝนทำให้กล้วยไม้ช้ำและเป็นสาเหตุให้เชื้อเข้าทำลายได้ง่าย ไม่ควรปลูกกล้วยไม้หนาแน่นเกินไป เพราะจะทำให้อากาศระหว่างต้นไม่ถ่ายเท เกิดความชื้นสูงและง่ายแก่การเกิดโรค นอกจากนี้การเร่งกล้วยไม้ให้เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยการให้ปุ๋ยที่มีไนโตรเจนสูงมากเกินไปจะทำให้ต้นและใบกล้วยไม้อวบหนา ซึ่งเหมาะแก่การเป็นโรคเน่าและนี้มาก สำหรับยาเพื่อใช้กำจัดแบคทีเรียนิยมใช้ยาปฏิชีวนะจำพวกสเตรปโตมัยซิน เช่น แอกริมัยซิน หรืออาจใช้ไฟแซน 20 หรือนาตริฟินก็ได้

แมลงและศัตรูกล้วยไม้

ก) เพลี้ยไฟ หรือ ตัวกินสี เป็นแมลงชนิดหนึ่งที่มีขนาดเล็กมากขนาดยาวของตัวประมาณ 1-2 มิลลิเมตรเท่านั้น ตัวเมียจะวางไข่ในเนื้อเยื่อของกลีบดอก ระยะไข่ 2-6 วัน ไข่จะมีขนาดเล็กมาก มองด้วยตาเปล่าไม่เห็น เมื่อฟักเป็นตัวจะมีสีครีม หรือเหลืองอ่อนและน้ำตาลเข้ม เป็นแมลงจำพวกปากดูดเคลื่อนไหวได้รวดเร็ว มีปีกบินได้ พวกนี้ชอบหลบซ่อนตัวอยู่ตามโคนกลีบดอกหรือตามรอยซ้อนกันระหว่างกลีบและปากของกล้วยไม้

ลักษณะการทำลายกล้วยไม้ของเพลี้ยไฟ คือการดูดน้ำเลี้ยงจากดอกทำให้เกิดเป็นรอยขาวๆคดเคี้ยวไปมา จะทำลายริมดอกไปก่อน จากนั้นดอกตูมจะมีสีน้ำตาลและแห้งคาถ่านช่อดอกเกิดการชะงักในการเจริญเติบโต ถ้าเป็นดอกบานจะปรากฏรอยสีซีดขาว ที่ปากกระเปาะและตำแหน่งที่

กลีบดอกซ้อนกัน ต่อมาจะกลายเป็นสีน้ำตาล เรียกกันว่าดอกไหม้ เมื่อแกะอุ้งปากของ ดอกกล้วยไม้ ออก จะเห็นตัวอ่อนหรือตัวแก่ของเพลี้ยไฟแอบซ่อนอยู่คอยดูดกินน้ำเลี้ยงของกล้วยไม้ ใช้เวลาเพียง 1-2 วัน ในการทำลายซอดอก เพลี้ยไฟจะระบาดในสภาพอากาศร้อนและแห้งแล้ง คือ ในฤดูร้อนนั่นเอง ส่วนฤดูฝนการระบาดจะลดลง

การป้องกันกำจัด กระทำได้โดยการทำความสะอาดภายในและบริเวณรอบๆ เรือนกล้วยไม้อยู่เสมอ เพื่อมิให้เป็นที่ยลบนของเพลี้ยไฟและพ่นยาโมโนโครโตฟอส ในอัตราตัวยา 30 ซีซี ผสมน้ำ 20 ลิตรพ่นให้ทั่วต้นแม้กระทั่งตามซอกใบประมาณสัปดาห์ละครั้ง

ข) เพลี้ยแป้ง เป็นแมลงพวกดูดกินน้ำเลี้ยงด้วยเช่นกัน ลักษณะเป็นปุยสีขาวๆ ลำตัวอ่อนนุ่ม ชอบถ่ายมูลออกมาเป็นลักษณะน้ำหวานซึ่งเป็นอาหารของราดำ ลักษณะการทำลาย ด้วยการดูดกินน้ำเลี้ยง ทำให้ต้นกล้วยไม้หยุดการเจริญเติบโต เพราะชอบอยู่ตามใต้ใบมากกว่าบน

ใบ การป้องกันกำจัดให้ฉีดพ่นด้วยยาดูดซึม เช่น อโซทรินไวท์เดทแอล เป็นต้น

ค) หนอนและด้กัแตน สภาพของเรือนกล้วยไม้ที่ล้อมรอบด้วยดงหญ้ารก หรืออยู่ในแหล่งที่ปลูกพืชอื่นๆ ที่หนอนและด้กัแตนชอบจะระบาดหรือทำลายกล้วยไม้ได้ง่าย ลักษณะการทำลาย จะกินยอดอ่อน ดอกตูม ดอกบาน ให้เว้าแหว่งเหลือแต่ก้านดอก ทำความเสียหายให้พอสมควร

การป้องกันกำจัดกระทำดังนี้

1) กำจัดวัชพืชหรือหญ้าบริเวณรอบๆ เรือนกล้วยไม้ให้โล่งเตียนเพื่อทำลายแหล่งที่อยู่อาศัยและตัวอ่อนของหนอนและด้กัแตน

2) ทำเหยื่อพิษให้ด้กัแตนมากขึ้น โดยการใส่กระดาษหนังสือพิมพ์เอาไปชุบน้ำยาเซฟรินเอฟ ไปตากให้แห้ง จึงเอามาตัดเป็นริ้วๆ กว้าง 2-3 เซนติเมตร ยาวเท่าไรก็ได้ โปรยบนราวหรือต้นกล้วยไม้ ด้กัแตนจะมากัดกิน ส่วนจะตายเร็วหรือช้าก็ขึ้นอยู่กับความเข้มข้นของยาและปริมาณด้กัแตนที่กัดกินข้อเสียของการใช้กระดาษคือ เมื่อกระดาษชื้นหรือถูกน้ำจะหมดคุณภาพทันที

3) ฉีดพ่นด้วยยาที่มีกลิ่นเหม็นเพื่อป้องกันไม่ให้หนอนและด้กัแตนเข้ามา หรือฉีด

พ่นยาประเภทถูกตัวตาย เช่น เซฟวิน 85 หรือ แลนเนท นิวตริน

ง) **ด้วงเหลืองหรือเต่าแดง** ตัวเต็มวัยมีลักษณะเป็นด้วงปีกแข็ง สีเหลือง ตัวอ่อนเป็นหนอน มีลักษณะใสและมักสร้างฟองสีขาวหุ้มตัว ทั้งตัวเต็มวัยและตัวอ่อนกัดกินดอกและช่อดอกอ่อนของกล้วยไม้ การป้องกันกำจัดทำได้โดยพ่นยาเซฟวินผสมน้ำในอัตราตัวยา 20-30 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วต้นกล้วยไม้ทุกๆ 7-10 วัน

จ) หาก เป็นศัตรูที่เข้าทำลายกล้วยไม้ จะกินดอกและรากอ่อนโดยออกหากินเวลากลางคืน ส่วนตอนกลางวันจะหลบซ่อนตัวอยู่ในภาชนะปลูก การป้องกันกำจัดทำได้โดยใช้ไฟฉายส่องจับทำลายตอนกลางคืน หรือใช้สารเมทอลดีไฮด์ผสมกับเหยื่อ เช่น รำเค็มน้ำตาลปึก และผสมกับยาฆ่าแมลงแล้วปั้นเป็นก้อนวางไว้ในที่ไม่เป็นอันตรายต่อสัตว์เลี้ยง หรืออาจใช้ยาเบื่อสำเร็จรูปกำจัดก็ได้ผลดี

ฉ) **วัชพืช** หมายถึง พืชชนิดใดก็ตามที่ไม่เป็นที่ต้องการของผู้ปลูกสำหรับกล้วยไม้ วัชพืชจะขึ้นอยู่ในภาชนะปลูกและเครื่องปลูก หรือบนดินในบริเวณเรือนกล้วยไม้ วัชพืชเหล่านี้ เช่น ตะไคร่น้ำ หญ้ามอส การที่ถือว่าวัชพืชเป็นศัตรูชนิดหนึ่งเนื่องจากคอยแย่งน้ำและอาหารจากกล้วยไม้ และทำให้เครื่องปลูกผุเปื่อยเร็วขึ้นกว่ากำหนด แสงสว่าง และยังเป็นแหล่งอาศัยหลบซ่อนของเชื้อโรค แมลงและศัตรูพืชบางชนิดที่เป็นอันตรายต่อกล้วยไม้อีกด้วย สาเหตุที่ทำให้มีวัชพืชจับบนเครื่องปลูกหรือกระเช้ากล้วยไม้คือ

1) ปลูกไม้แน่นทึบแสงแดดส่องไม่ค่อยถึง เครื่องปลูกไม่แห้ง ทำให้เกิดความชื้นตลอดเวลา

2) สภาพแวดล้อมบริเวณสวนกล้วยไม้อับทึบ การถ่ายเทอากาศไม่ดี

3) น้ำที่ใช้รดกล้วยไม้เป็นน้ำไม่สะอาด ซึ่งอาจมาจากแหล่งน้ำเน่าเสีย

การป้องกันกำจัดวัชพืช

1) พยายามปรับปรุงสภาพแวดล้อม ปรับปรุงการปลูกมิให้แน่นทึบ

2) ฉีดพ่นด้วยยาไฟซาน 20 ในอัตรา 3 ซีซี ต่อน้ำ 1 ปีบ หรือไดยูรอนในอัตรา 5

กรัม ต่อน้ำ 1 ปีบ แต่ไม่จำเป็นก็ไม่ควรพ่น เพราะอาจเป็นอันตรายต่อกล้วยไม้ได้

3) ถอนวัชพืชออกจากภาชนะที่ปลูกและออกจากเครื่องปลูกกล้วยไม้โดยกระทำในขณะที่วัชพืชยังอ่อน รากยังไม่หยั่งลึกลงไปในเครื่องปลูก ถ้าปล่อยให้วัชพืชโตแล้ว จะถอนได้ยาก

หรือไม้ก็ขาดเพียงต้นแต่รากยังอยู่ และสามารถแตกหน่อขึ้นมาใหม่ได้อีก

4) ไม่ควรใช้เครื่องปลูกที่เอื้ออำนวยต่อการสะสมเมล็ดวัชพืช เช่น กาบมะพร้าว

3.4 การตลาดของกล้วยไม้ *กล้วยไม้พันธุ์ฟาแลนนอปซิส*

กล้วยไม้พันธุ์ฟาแลนนอปซิสเป็นกล้วยไม้ที่มีการปลูกเลี้ยงกันมานานแล้ว แต่ไม่ค่อยมีผู้สนใจมากนัก เพราะกล้วยไม้พันธุ์ฟาแลนนอปซิสที่เริ่มเลี้ยงในตอนแรก เป็นกล้วยไม้ฟาแลนนอปซิสพันธุ์แท้ ซึ่งขนาดของดอกจะมีขนาดเล็ก และไม่มีจุดเด่นที่น่าสนใจ แต่ในปัจจุบันนี้ได้มีการนำกล้วยไม้พันธุ์ฟาแลนนอปซิสแบบพันธุ์ลูกผสมเข้ามาปลูก ได้มีการถูกปรับปรุงพันธุ์และผสมกันมาหลายทอด ซึ่งทำให้เป็นที่สนใจและดึงดูดจากผู้พบเห็นเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีความสวยงามทั้งรูปทรงดอกและสีของดอก ดอกกลมใหญ่ กลีบหนา ดอกมีหลายสี เช่น สีขาว สีชมพู สีเหลือง ก้านช่อดอก และมีความคงทนของดอกเมื่อดอกบานอยู่ในช่อ จุดเด่นอีกอย่างที่น่าสนใจของกล้วยไม้พันธุ์ฟาแลนนอปซิส คือ เป็นกล้วยไม้ที่สามารถเลี้ยงไว้ในบ้าน หรือในห้องได้ เพราะเป็นกล้วยไม้ที่ไม่ชอบน้ำ และไม่ชอบแดด ซึ่งเหมาะที่จะนำมาประดับเพื่อความสวยงามภายในตัวอาคารได้ จึงทำให้ผู้พบเห็นมีความต้องการหาซื้อเพื่อนำมาใช้ประดับตกแต่งบ้าน สำนักงาน หรือซื้อเพื่อเป็นของขวัญแก่ผู้อื่น

กล้วยไม้พันธุ์ฟาแลนนอปซิสยังมีผู้ปลูกเลี้ยงกันน้อย แต่ตลาดมีความต้องการเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ตามจำนวนผู้ที่มีโอกาสได้พบเห็น ราคาของกล้วยไม้พันธุ์ฟาแลนนอปซิสเมื่อลงกระถางเคลือบแล้วจะมีราคาตั้งแต่ 500-1,200 บาท ตามขนาดของลำต้นและช่อดอก (ราคาตลาด ณ จังหวัดเชียงใหม่) แต่ราคา ณ ตลาดในกรุงเทพฯ มีราคาตั้งแต่ 1,000-1,800 บาท ต่อ กระถาง

สำหรับราคาส่งออกจากฟาร์มจะตกอยู่ประมาณ 180-200 บาท ต่อต้น โดยจะเป็นราคาส่งเฉพาะต้นกล้วยไม้ไม่รวมการจัดแต่งช่อดอกและกระถางบรรจุ (ไม่รวมค่าขนส่งหากข้ามจังหวัด) จะเห็นได้ว่าราคาของกล้วยไม้พันธุ์ฟาแลนนอปซิส มีราคาที่ยังค่อนข้างสูงกว่ากล้วยไม้พันธุ์อื่นๆ เนื่องจากยังมีผู้ผลิตที่มีความรู้เกี่ยวกับการปลูกกล้วยไม้พันธุ์นี้ค่อนข้างน้อย และตลาดภายในประเทศยังมีความต้องการอยู่มากกว่าจำนวนผลผลิตที่ผลิตได้ จึงทำให้ยังไม่มีมีการปลูกเพื่อทำการส่งออกไปยังต่างประเทศ อีกทั้งการจัดส่งยังค่อนข้างลำบากเนื่องจากฟอร์มของดอกที่มีช่อดอกค่อนข้างยาว และคุณค่าของกล้วยไม้พันธุ์นี้จะอยู่ที่การปลูกเลี้ยงแบบทั้งต้น ไม่นิยมตัดดอกเนื่องจากจะไม่สามารถคงทนได้เท่าการเลี้ยงอยู่กับลำต้น ซึ่งสามารถคงอายุของดอกได้ถึงสามเดือน แต่ในขณะนี้ฟาร์มแห่งหนึ่ง ณ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ทำการปลูกโดยรับจ้างเป็นผู้ปลูกจากบริษัทแห่งหนึ่งของประเทศญี่ปุ่น โดยจะทำหน้าที่ในการปลูกเลี้ยงจนต้นกล้วยไม้มีความสมบูรณ์กระทั่งมีอายุก่อนการแต่งช่อดอก

2 เดือน แล้วจะทำการส่งกลับไปยังประเทศญี่ปุ่น (โดยเครื่องบิน) แล้วบริษัทที่ทำการจ้างเลี้ยงจะนำไปปลูกต่อเองในขั้นของการบำรุงการออกดอก

จะเห็นได้ว่านอกจากตลาดที่เริ่มขยายภายในประเทศ และตลาดต่างประเทศที่เริ่มให้ควรสนใจในกล้วยไม้พันธุ์นี้ จึงทำให้การลงทุนในธุรกิจนี้น่าสนใจ หากทำการศึกษาและมีความรู้ในการปลูกเลี้ยงอย่างดี จะทำให้สามารถสร้างรายได้ให้แก่ผู้ลงทุนได้อย่างต่อเนื่อง และหากในอนาคตสามารถพัฒนาระบบการขนส่งที่มีประสิทธิภาพที่จะสามารถขนส่งข้ามประเทศได้ ก็จะทำให้การลงทุนในธุรกิจปลูกกล้วยไม้พันธุ์นี้ สามารถสร้างรายได้เข้าประเทศได้อีกด้วย เพราะตลาดทั้งภายในประเทศ และตลาดต่างประเทศยังมีความต้องการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved